

УДК 821.161.2

Бондарчук К. С.¹, Кікоть І. В.²

¹ доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. БТЕ-0514 НУ «Запорізька політехніка»

КЛАСИФІКАЦІЯ ЗАПОЗИЧЕНИХ ТЕРМІНІВ ЗА ПОХОДЖЕННЯМ У ЕКОНОМІЧНІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ

Терміни є важливою частиною лексичного складу української літературної мови. У сучасному мовознавстві значне місце посідає вивчення питань термінології, зокрема становлення і формування окремих терміносистем. Проблеми творення і функціонування термінів у літературній мові, насамперед галузевих терміносистем, розглядаються в дослідженнях О. О. Реформатського, Д. С. Лотте, Л. М. Полюги, А. Й. Багмут, О. О. Тараненка, Т. Р. Кияка, Л. О. Симоненко, І. М. Кочан тощо. Метою нашої роботи є класифікація економічної термінології за походженням. Об'єкт дослідження – «Фінансовий словник» А. Г. Загороднього, Г. Л. Вознюка, Т. С. Смовженко, автори якого подають тлумачення близько 2500 понять та термінів, що охоплюють такі теми: фінансова система держави, фінанси підприємств, фінансування та кредитування підприємницької діяльності, цінні

папери та фондовий ринок, грошовий обіг, фінансове планування, аналіз фінансового стану підприємств, фінансовий менеджмент, фінанси.

Економічна термінологія – одна з небагатьох систем, яка має у своєму складі замало власних термінів, лише частина з них – власне українські слова: *борг, боржник, вартість, взаємозалік, викуп, витрати*, а також слова-гібриди, тобто такі, що складаються з двох коренів, один з яких є власне українським, інший – запозиченим: *векселедавець, векселетримач, грантодавець, самофінансування*. Решту термінів (73%) становить лексика, запозичена з різних мов світу.

За джерелом запозичення економічні терміни умовно поділяють на вісім основних груп. Перша група – латинські запозичення – є найчисленнішою: *актив, акцепт, дебет, емітент, індексація, ліквідність*. Більшість слів цієї групи запозичені усним шляхом, вони майже повністю асимілювалися й увійшли до складу економічної термінології. Друга група – це запозичення з французької мови (*аванс, грант*). Частина слів прийшли в українську мову через посередництво французької з латинської (*акредитив, акцизи, кореспондент*); а також з італійської (*банкрутство*). Третя за чисельністю група – запозичення з англійської мови, які також поділяються на власне англійські (*доларизація, дисконт, бартер, бізнес, брокер*); слова, що потрапили до складу української мови через посередництво англійської з латинської (*імпорт, інвестор*); зі старофранцузької (*грант*) та німецької (*інвестиція*). Слова, які походять з італійської мови, поділяються на три підгрупи: власне італійські (*дизажіо, інкасатор*); а також запозичені італійською мовою з латинської (*валюта, каса*) та арабської (*карат*). Досить численну групу становлять терміни, запозичені з німецької: власне німецькі (*вексель*); запозичені німецькою мовою з латинської (*біржа, інвестиції, комітент*) та італійської (*індосант*). Наявні також запозичення з давньогрецької мови (*базис, економія, іпотека, нумізмат*). Невелика кількість термінів запозичені з іспанської мови (*ембарго*) та голландської (*лаг*).

Отже, у складі економічної термінології лише незначна частина (приблизно чверть від загальної кількості) мають питоме коріння або є словами-гібридами. Переважна кількість термінологічної лексики запозичена. Найчисленнішу групу становлять терміни латинського походження. Велика кількість іншомовних термінів запозичені безпосередньо з французької, англійської та італійської мов або через посередництво інших мов. Запозичення можна також поділити на основі того, який аспект слова є новим для мови-реципієнта. За цим принципом запозичення поділяються на фонетичні, кальки, семантичні та запозичення словотвірних елементів, що може стати предметом подальших досліджень.